

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτ' ἂ ἐν Κλίρῳ Φρ. 20.

Ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ

τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΥΨ

Διευθυντῆς καὶ Ἐκδότῆς

Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
Γρ. Διατ. 2.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Β'.

Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου ἔτι 6'. Τόμου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ

Διηκόστου τοῦ Κερ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια)

Ἡ τῶν τελευταίων Λαγιδῶν ὑπερπλεονάσασα κυβερνητικὴ ἀκοσμία καὶ κοινωνικὴ κατάπτωσις ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἡ ἐκ τούτων ἐπισκήψασα εἰς τὴν χώραν γενικὴ καχεξία καὶ κακοδαιμονία, ἄλυπον κατέστησαν καὶ ἀδιάφορον τὴν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων κατάλυσιν τῆς ἐλληνικῆς ἐν Αἰγύπτῳ δυναστείας, καὶ οἱ Αἰγύπτιοι εἶδον μετὰ τινος εὐαρεσκείας ἐπελθοῦσαν τὴν ἀλλαγὴν τοῦ κυρίου των, ὅστις, ξένος καὶ οὗτος ἀντὶ ξένου, παρεῖχε τοῦλάχιστον εἰς αὐτοὺς κάποιαν ἐλπίδα βελτιώσεως τῆς καταστάσεώς των, κάποιον γόητρον νεωτερισμοῦ εὐδιώνου. Καὶ ἀληθῶς, καταλαβόντες ἄνευ πολλοῦ κόπου τὴν Αἰγυπτὸν οἱ Ρωμαῖοι, ἐφιλοτιμήθησαν νὰ δείξωσιν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους διὰ συντόνου κυβερνητικῆς μερίμνης καὶ διοικητικῆς ἐμπειρίας καὶ φρονήσεως, ὅτι εὐτύχημα ὑπῆρξε διὰ τὴν ἐξηγνημένην καὶ δυστυχοῦσαν πλέον ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους χώραν των ἡ ἐπελθοῦσα μοιραίως δυναστικὴ μεταβολή. Ταῦτα δὲ ὁμολογεῖ ῥητῶς καὶ αὐτὸς ὁ Ἕλληνας γεωγράφος Στράβων, λέγων (ἐν Βιβλ. ιζ') « τοιαῦτα δ' ἦν, εἰ μὴ χεῖρω, τὰ τῶν ὕστερον βασιλέων Ρωμαίων δ' εἰς δύναμιν, ὡς εἰπεῖν, ἐπληρώθησαν τὰ πολλά. »

Κατ' οὐδέν τι δὲ ἄλλο μετεβλήθη τὸ πολίτευμα τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἢ καθ' ὅτι ἀντὶ κράτους βασιλευομένου καὶ αὐτονόμου ἐγένετο ἐπαρχία Ρωμαϊκὴ καὶ ὑποτελῆς ἡ Αἰγυπτὸς, ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀμέσως ἐξαρτωμένη, καὶ ὑπ' αὐτοῦ, ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Συγκλήτου, κυβερνωμένη διὰ τοῦ βασιλικῆν ἐν Αἰγύπτῳ ἀξίαν περιβεβλημένου ῥωμαίου Ἐπαρχοῦ [Praefectus Augustalis], τοῦ καὶ τοῦ Ἡγεμόνος ἐνίοτε καὶ Σατράπου καλουμένου, καὶ καθ' ὅτι ἀντὶ ἐλληνικῶν μισθοφόρων στρατευμάτων ῥωμαϊκαὶ λεγεῶνες ἐτήρουν τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας, διανενημέναι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐγκατεστημέναι ἐν ταῖς αὐταῖς θέσεσιν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Λαγιδῶν.

Καὶ ὁ μὲν Ἡγεμὼν ἦτο Ἐπαρχος, ὁ βασιλέως ἔχων τάξιν ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ Στράβωνα, ἐπέμπετο ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐκλεγόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἰππέων, κατὰ Τάκιτον ἠδρευε δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ διόκει ἐκεῖθεν τὴν Αἰγυπτὸν πᾶσαν, ὑπέχων εὐθύνας τῆς διοικήσεώς του πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, εἰς δὲ ἀνήκεν ἡ Αἰγυπτὸς ὡς βασιλικὸν νόμιμα [dominium regium], καὶ ὑφ' οὗ πολλάκις αὐστηρῶς ἐτιμωροῦντο οἱ κατὰ καιροὺς Ἐπαρχοὶ διὰ τὰς καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας των.

ὑπὸ τῶν Ἐπαρχῶν ἐτέλει ὁ λεγόμενος Δικαιοδότης ἢ Ἀρχιδικαστής, ἐδρεύων καὶ οὗτος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ

διέπων ἐκείθεν τὰ τῆς δικαιοσύνης. Ἐτι δὲ ἤδρευε παρὰ τῷ Ἐπάρχῳ ὁ λεγόμενος Ἰδιος λόγος ἢ καὶ Καθολικὸς ἐπικαλούμενος [Procurator Caesaris ἢ Rationalis], ὅστις ἤρענוα περὶ τῶν ἀδεσπότην κτημάτων καὶ περιουσιῶν, τῶν περιερχομένων εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος κυριότητα [Lex V, Cod. de jure physici]. Ἦκολούθουν δὲ τούτοις ἀπελεύθεροι Καίσαρος, οἱ Caesariani, καὶ Οἰκονόμοι, μείζονας ἢ ἐλάσσονας ὑποθέσεις διαπεπιστευμένοι.

Ἦσαν δ' ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τρία στρατιωτικὰ τάγματα, ἢ λεγεῶνες ῥωμαϊκαί, ὧν μία μὲν διέμενε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Καίσαρος, αἱ δὲ δύο ἄλλαι ἐν τῇ ἄλλῃ χώρᾳ. Πλὴν δὲ τούτων ὑπῆρχον καὶ ἐννέα σπεῖραι ῥωμαϊκαί, τρεῖς μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τρεῖς δ' ἐπὶ τῶν πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν ὄριων ἐν Συήνῃ, ὡς ὀροφυλακή, καὶ τρεῖς ἐν τῇ ἄλλῃ χώρᾳ· ἔτι δὲ ὑπῆρχον καὶ τρία ἱππικὰ τάγματα, ἐγκατεστημένα εἰς ἐπικαίρους θέσεις.

Τῶν δ' ἐπιχωρίων ἀρχόντων οἱ πλείστοι ἔμειναν ὡς ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων κατεστημένοι ἐν ἐκάστῃ πόλει· ὡς ὁ ἐξηγητῆς, πορφύραν περιβαλλόμενος, ἔχων τιμὰς πατρῴους καὶ ἐπιμελούμενος τῶν πραγμάτων τῆς πόλεως, ἀντιστοιχῶν δὲ πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν δήμαρχον· ὁ ὑπομνηματογράφος, ὁ ἀρχιδικαστῆς, καὶ τέταρτος ὁ νυκτερινὸς στρατηγός, ἢ, ὡς ἂν εἶπη τις σήμερον, ἀστυνόμος.

Οὕτω διοργανωθείσα πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἡ Αἰγύπτος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀπήλαυσε εὐνομίας καὶ εὐδαιμονίας ἀξιοσημειώτου ὑπὸ τὴν ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν πρώτων τῆς Ῥώμης αυτοκρατόρων, ὧν οἱ πλείστοι καὶ ἐπεσκέπτοντο τὴν Αἰγύπτου,

καὶ πλείστην κατέβαλλον μέριμναν πρὸς προαγωγὴν τῶν πόρων αὐτῆς, ὄρισαντες αὐτὴν ὡς σιτοβολῶνα τῆς Ῥώμης, διατρέφοντα τὴν αἰωνίαν πόλιν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τέσσαρας ὄλους μῆνας τοῦ ἔτους, κατ' Ἰώσηπον. Ἐτι δὲ καὶ περὶ προστασίας καὶ διαδόσεως τῶν φώτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν μεγάλως ἐμερίμνησαν οὗτοι, διατηρήσαντες καὶ κρατύναντες τὸν περὶ τοῦ Μουσείου ἀρχαῖον θεσμόν, καὶ προσπατεύσαντες καὶ θαυμάσιως ἀνταμιψάντες τοὺς ἐν αὐτῷ λογίους. Οἱ πρώτοι μάλιστα τῶν αυτοκρατόρων, Τιβέριος, Κλαύδιος, Ἀδριανός, οἱ Ἀντωνῖνοι, ἀντιφιλοτιμούμενοι πρὸς τοὺς Πτολεμαίους καὶ αὐτοί, ἴδια ἴδρυσαν ἕκαστος μουσεῖα (τὸ Καισάρειον, τὸ Κλαυδιεῖον κ.τ.λ.) καὶ πολὺ ἡσμένιζον χορηγοῦντες πλουσιοπαρόχως εἰς συντήρησιν τῶν ἐν αὐτοῖς λογίων, τιμῶντες αὐτοὺς ἐξαιρέτως, καὶ συμφιλοσοφοῦντες μετ' αὐτῶν, ὅτε διέτριβον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Οὕτω δ' ἡ Αἰγύπτος βεβαρυμένη ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν τελευταίων Πτολεμαίων κακοδιοικήσεως καὶ παραλυσίας, καὶ ἐν σχετικῇ τινι καχεξίᾳ καὶ ἐξαντλήσει ἐκ τούτου διατελοῦσα, ἀνεκουφίσθη πῶς καὶ νέαν ἔλαβε ζωὴν, καὶ εἶδεν ἡμέρας τάξεως, ἀνέσεως καὶ εὐπορίας ὑπὸ τοὺς πρώτους Ῥωμαίους αυτοκράτορας.

Ἄλλ' ἐπὶ τῶν μετέπειτα αυτοκρατόρων, παρεισδυσάσης τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Ῥώμης, καὶ τῶν Ἐπάρχων τῆς Αἰγύπτου εἰκῆ καὶ ὡς ἐτύγχανε, καὶ κατ' εὐνοίαν μᾶλλον, ἢ διὰ πολιτικὴν σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν, ἐκλεγομένων, συχναὶ καὶ φοβεραὶ ἐγένοντο ἐν Αἰγύπτῳ καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας καὶ αὐθάδεις καταπιέσεις, προκαλέσασαι τὸν γογγυσμόν, πολλάκις δὲ καὶ τὴν ἐξέγερσιν τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς

κυριαρχίας, ἐξ οὗ φοβεραὶ καταστροφαὶ καὶ τρισμέγιστα δεινὰ ἐπῆλθον εἰς τὴν δυστυχῆ ταύτην χώραν.

Ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας καίριον ἔλαβε τραῦμα ἡ ἐν Αἰγύπτῳ τέως ἐπικρατήσασα θρησκευτικὴ ἀνοχὴ καὶ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως· διότι ἡ ταχύποπτος καὶ σκαιὰ Ῥώμη, ἐκλαμβάνουσα τὸν τότε ἀναφανέντα καὶ παντάχῳ τοῦ παγκοσμίου κράτους τῆς ἀκατασχέτως διαδιδόμενον χριστιανισμόν, ὡς τινα πολιτικὴν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας συνωμοσίαν, κατεδίωξεν, ὡς ἀλλαχοῦ, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, τοὺς χριστιανούς ἀπηνῶς καὶ θαρβάρως. Ἦχθη δὲ εἰς τὴν τοιαύτην πεπλανημένην ὑπόνοιαν ἡ Ῥώμη ἐκ τῆς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπικρατησάσης συγχύσεως τῶν χριστιανῶν μετὰ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες διὰ τὸ φιλοτάραχον καὶ μισαλλόδοξον αὐτῶν πολλὰ παρέσχον πράγματα τοῖς Ῥωμαίοις, πολλάκις στασιάζαντες κατ' αὐτῶν καὶ ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ ἐν Συρίᾳ, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν Κυρηναϊκῇ, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ, καὶ ἀναγκάσαντες τοὺς Ῥωμαίους νὰ καταστείλωσι δι' ὑπερμέτρως σκληρῶν καὶ αἱματηρῶν μέτρων τὰς ἀταξίας αὐτῶν· ἐνεκὰ δὲ τῆς ἐκ Παλαιστίνης ἀφορμῆσεως τοῦ χριστιανισμοῦ δυσκόλου οὔσης τῆς διακρίσεως τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τῶν Ἑβραίων παρὰ τοῖς ξένοις, συνετατίσθησαν καὶ οἱ μὴ Ἑβραῖοι τὸ γένος Χριστιανοὶ μετὰ τῶν ἀνυποτάκτων Ἰουδαίων ἐν τῇ ὑπονοίᾳ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, καὶ κατεδιώχθησαν καὶ οὗτοι ὑπ' αὐτῆς ἴσα ἐκείνοις, ὡς δῆθεν πολιτικοὶ ταραξίαι. Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς ταῦτα καὶ τὸν αἱμοχαρῆ καὶ ἀπάνθρωπον χορτακτῆρα σκαιῶν τινῶν αυτοκρατόρων, ἔτι δὲ τὸ ἀπληστον, σκληρὸν καὶ τὸν ἐπ' εὐαρεσκείᾳ τῶν

ἀνωτέρων τῶν ἀναπτυσσόμενον ἀλόγως καὶ ἀκαίρως πολλάκις ὑπέμετρον ζῆλον τῶν κατὰ τόπους διοικητῶν, ἔχομεν πληρῆ τὴν εἰκόνα τῶν αἰτίων, δι' ἃ τοσαῦτα ἐτελέσθησαν οὕτως ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκληματικὰ ἔργα καὶ τοσοῦτον ἐχούθη ἀθῶον αἷμα ἐν ὀνόματι δῆθεν τοῦ θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου

Ε. ΓΑΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Β'.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀπολύτου ἰσότητος, γίνεται εὐκόλως καταληπτὴ ἐκ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν· εἶναι τι θετικὸν τοῦ ὁποίου πάντες ἀντιλαμβάνομεθα διὰ τῶν αἰσθήσεων.

Ἄλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τοιαύτης ὕλικῆς ἰσότητος, οὐδὲ πρέπει νὰ συγχύσωμεν αὐτὴν πρὸς τὸ θέμα ἡμῶν, ἥτοι τὴν ἰσότητα τοῦ ἀνθρώπου, θεωρουμένου ὡς ὑποκειμένου δικαιομάτων καὶ καθηκόντων· ἄλλως τε μαθηματικαὶ ἰσότητες ἐν τῷ ὕλικῳ ἀνθρώπῳ οὐτε ὑπάρχουσιν, οὔτε ἐνδιέφερε νὰ ὑπάρχουσιν· ἄς φαντασθῶμεν πρὸς στιγμὴν, ἀντὶ τῆς ἐντῆ ποικιλίας ἀρμονίας, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως, ἄς φαντασθῶμεν λέγω, τοὺς ἀνθρώπους ἴσους σωματικῶς, ὁμοιοτάτους ψυχικῶς, καὶ δρᾶντας διὰ τοῦ νοῦς καὶ τῶν χειρῶν κατὰ τινα ἐντελῶς ἴσον ὁμοιόμορφον τρόπον· τὸ θέαμα θὰ ἐξεῖχε κατὰ τὴν μονοτονίαν αὐτοῦ καὶ τὸ ἄχαρι, καὶ ὁ βίος θὰ καθίστατο παντελῶς ἀνωφελῆς καὶ ἄσκοπος.

Πρὸς ἀλλήλους παραβαλλόμενοι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν οὐσιωδῶς διάφοροι καὶ ἀνισοί· ἀνάστημα, λόγος, δύναμις, πόθοι, ἀνάγκαι, κράσεις, εἰσι τοσοῦτον διάφορα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅσον καὶ τὰ κλίματα, εἰς ἃ ἐτοποθετήθησαν, καὶ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα τοῖς προωρίσθησαν. Ἀπολύτως δὲ τις ὁμοιότης παρατηρεῖται μόνον εἰς

δύο περιστάσεις, τὴν τῆς γεννήσεως καὶ τὴν τοῦ θανάτου, αἵτινες ἔχουσι τοῦτο τὸ κοινόν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται καὶ ἀπέρχεται ἐν μέσῳ ἀπαράλλακτων ἀθλιότητων καὶ ταλαιπωριῶν.

Τοιαύτας ἡφύσεις ἀποκαταστήσασα διαφορὰς, ἠγνόησε βεβαίως νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀμοιβαίαν βοήθειαν καὶ προστασίαν. Ἐν τῇ ἀνισότητι δὲ ταύτῃ λαμβάνουσα τὴν πηγὴν τῆς ἡ κοινωνικότητος ἀποδεικνύει τὴν ἐκ φύσεως καταγωγὴν τῆς καὶ ἐνταυτῷ τὴν ἀνάγκην τῆς ἰσότητος, ἣτις, ὡς εἴρηται, δὲν εἶναι εἰμῆ ἢ ἀπαιτουμένη ἐν τῇ συνδρομῇ τῶν ἀνίσων ἰσορροπία.

Καθὼς δὲ ὁ ἀπαράγραπτος αὐτὸς νόμος συγκατατεῖ σχετικῶς καὶ ἀναλόγως τὰ ἐξ ἀνίσων μερῶν συγκείμενα σώματα, οὕτω θεμέλιον τῶν κοινωνικῶν εἶναι ἡ σχετικὴ ἰσότης· ἐν ἄλλαις λέξεσι τὰ μέλη τῆς κοινωνίας διευθύνονται ὅπως καὶ τὰ ἐν τῇ φύσει σώματα ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος κατὰ λόγον τοῦ ὄγκου καὶ τῆς θέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπομένως ἕκαστον αὐτῶν δὲν ἔχει νὰ παραπονεθῇ εἰμῆ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐὰν ἔλαβε τοιαύτην τιμὴν ἢ ἄλλην θέσιν ἐν τῇ δράσει.

Ἐνταῦθεν ἔπεται, ὅτι αἱ φαινόμενα ἐν τῇ κοινωνίᾳ διακρίσεις ἔχουσι τὴν αἰτίαν τῶν οὐχὶ ἐν τῷ φυσικῷ νόμῳ, ὅστις εἶναι ὁ αὐτὸς εἰς ὅλους, ἀλλ' ἐν ταῖς πράξεσιν ἐκάστου. Αὕτη εἶναι ἡ σχετικὴ ἰσότης, καὶ πέραν αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη καὶ ἁρμονία, οὐδὲ πρέπει νὰ καταβιβάζεται ὁ κοινὸς αὐτὸς νόμος εἰς ἄλλο σημεῖον, λ. χ. εἰς τὸ στάδιον τῆς προσωπικότητος, διότι, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡμεῖς τὰ ἄτομα ἔχομεν τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐκτιμῶμεν ἑαυτοὺς καὶ νὰ τοποθετηθῶμεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ κατὰ λόγον τῶν προσωπικῶν ἀξιώσεων, ἀναγκῶν, δυνάμεων κλπ., τότε ἀφ' ἐνός μὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἀδιακόπου μεταβολῆς τῶν νόμων, ἅτε μεταβολομένων ἐκάστοτε τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἀναπτύξεως, ἡλικίας, υγιείας κτλ., ἔπειτα δὲ ποία βεβαιότης, ὅτι ἕκαστος δύναται νὰ ἐκτιμῆσῃ δικαιοτάτα τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ ἀξίαν, καὶ νὰ ἀπονεύμῃ εἰς τὸν ἄλλον ὅ,τι τῷ ὀφείλεται;

Ἀνάγκη λοιπὸν νόμου ἐνός, νόμου τοῦ αὐτοῦ πρὸς ὅλους, διαγράφοντος ἐξ ἴσου τὰς ἐκ παραλήλου ἀντικειμένους ἀνάγκαις, τὰς ὁποίας πάντες διακρίνομεν ὑπὸ τὰ ὀνόματα δίκαιον καὶ καθήκον, νόμου τέλους πάντων ἰσότητος, ὅστις εἶναι ὁ φυσικὸς ἡμῶν νόμος, καὶ δυνάμει τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν νὰ μεταβῶμεν ἐλευθέρως εἰς τὸν προορισμὸν ἡμῶν.

Γ'

Ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος εἶναι ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία, βῆσις καὶ αὐτὴ οὕσα οὐσιώδης πάσης δικαιοσύνης καὶ ἐπομένως τῆς ἀνθρωπίνης ἁρμονίας.

Πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι θέλομεν, ἐπιθυμοῦμεν, ἀπαιτοῦμεν, ἵνα ὦμεν ἴσοι ἐνταυτῷ καὶ ἐλευθεροί· ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους οἱ ἄνθρωποι ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην ταύτην· εἶναι ἀλήθεια, ἣν οὐδέποτε ἡ φιλαυτία ἢ ἡ πρόληψις κατώρθωσαν νὰ ἐξαλείψωσιν ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου· ὁ ἀπολέσας δὲ τὴν ἐλευθερίαν, ἀπώλεσε τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας του· « ἡ μισυ γὰρ τ' ἀρετῆς ἀπολείνεται εὐρύοπα Ζεὺς ἀνέρος, εὐτ' ἂν μὲν κατὰ δούλιον ἤμαρ ἔλῃσιν. »

Ἐν τούτοις καθὼς ἡ ἰσότης εἶναι σχετικὴ καὶ οὐχὶ ἀπόλυτος, οὕτω καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἐλευθερία περιορίζεται εἰς ὅρια, ὧν ἡ ὑπέρβασις ἀπειλεῖ τὴν διάλυσιν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Ἐὰν, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ φύσις δὲν ἔθεσε φραγμοὺς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ἔπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει· πρῶτον μὲν ἡ συνείδησις του τῷ ἀπαγορεύει νὰ λαμβάνῃ ἐπὶ τοῦ ἄλλου πλείοτερα δίκαια ἐκείνων, ὧν κρίνει ἑαυτὸν ἄξιον· ἔπειτα δὲ, οὐσιωδῶς κοινωνικὸς ὢν, μόνον διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁμοίων του δύναται νὰ ζήσῃ· ἀλλὰ καὶ πάντες οὗτοι, ὡς ἕκαστος ἰδίᾳ, εἰσὶν ἐλευθεροί· ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἀμοιβαῖος σεβασμὸς τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβιούντων, ἵνα ὑπάρξῃ ἰσότης δικαίων· διότι, ἐὰν ὑποθεθῇ τις ἐλευθερὸς νὰ πράξῃ τι προσβάλλον τὰ δίκαιόν μου, καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ἐλευθερὸς ὢν, τὸν ἐμποδίζω, ἐκφράζοντες δὲ καὶ ὁ μὲν καὶ

ὁ δὲ θέλῃσιν ἀντιθετῶν, θέλομεν συγκρουσθῆ ἀφελύτως, καὶ τότε οὔτε ὁ εἷς, οὔτε ὁ ἄλλος εἴμεθα ἐλεύθεροι, διότι ἀντιπροσωπεύομεν δύο θελήσεις, αἵτινες καθ' ἑσθάρει ἀντισταθμίζονται, καὶ ἀνάγκαις δὲ ἀντίθετοι ἐξουδετερώνονται κατὰ φυσικὸν λόγον, εὐθύς ὡς τεθῶσιν εἰς συγκρουσιν. Τὸ συμπέρασμα ἐπομένως εἶναι, ὅτι ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία περιορίζεται μέχρι τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἐμποδίζει ὅπως δῆποτε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ εὐημερίαν ἄλλου τινός· οὐδαμῶς δὲ ἀρροδιώτερον ἠδὲν ἔλαττο νὰ παρατεθῇ τὸ εὐαγγελικόν (« οὐ μισεῖς ἐτέρω μὴ ποινήσῃς »).

Ἡ ἐλευθερία εἶναι δικαίωμα ἐνταυτῷ καὶ καθήκον, τοιαύτη δὲ οὐκ ἀνεπτύχθη καὶ ὁσημέραι ἀναπτύσσεται ἐν ταῖς συγχρόνοις κοινωνίαις, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἰδεῶν τῆς ἀρχαιότητος, εἶναι θησαυρὸς ἀπονεμηθεὶς καὶ ἐπιβληθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον· διὸ καὶ δὲν δύναται νὰ ἀπαλωστρωθῇ, οὐδὲ νὰ διατεθῇ ὑπὸ τοῦ κατέχοντος αὐτήν, διότι ἡ ἐλευθερία καὶ δικαία ἐξάσκησις τῆς ἐλευθερίας, παράγουσα τὴν ἰσότητα τῶν δικαίων, εἶναι γενικὸν τῶν πάντων καὶ ἐκάστου συμφέρον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκπληττωθῆμεθα βλέποντες ἐν τοῖς πράγμασιν, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τούτων παράγει ἀποτελέσματα πρὸς τὸ εὖ εἶναι ἀνόμοια εἰς ἕκαστον ἡμῶν· διότι ταῦτα ἔχουσι ἀναλογίαν καὶ ἀναφορὰν πρὸς τὰς περιστάσεις, πρὸς τὰ μέσα, πρὸς τὴν ἐνέργειαν· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῶν ἀτόμων, αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος χρῆσιμεύουσιν εἰς τοῦτο καὶ μόνον, νὰ ἀσφαλίσωσι τὴν ἐξάσκησιν τοῦ τε καθήκοντος πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τοῦ δικαιοῦματος πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀποκτηθέντος κοινωνία δὲ ἔχουσα κανόνα ἴσον πρὸς ῥυθμισιν τῶν ἐν λόγῳ δικαίων καὶ καθήκοντος κοινόν δὲ καὶ ὑποχρεωτικόν εἰς πάντας, θεωρεῖται σήμερον, ὑπὸ οἰονδήποτε πολιτεῦμα καὶ ἂν διατελῇ, ἀπολαμβάνουσα πλήρους ἰσότητος.

Μία τις πρὸς τὰ εἰρημένα ἀντίφασις ἠδὲν ἔλαττο νὰ ἐκλήφθῃ τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅτι « φύσει τινές εἰσιν οἱ μὲν ἐλεύθεροι οἱ δὲ δούλοι, οἷς καὶ συμφέρει τὸ δουλεύειν καὶ δίκαιόν ἐστι φανερόν ».

Τούτου ἕνεκα, καὶ ἰδίως πρὸς εὐχερεστέρην κατανόησιν τῆς ἐν τοῖς συγχρόνοις κοινωνίαις προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπομένως τῆς ἰσότητος αὐτοῦ ὡς ὑποκειμένου δικαιωμάτων, ἀνάγκη νὰ ποιήσωμεν ἱστορικὴν τινα παράβασιν καὶ σύγκρισιν, τὴν ἑξῆς:

Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἡ ἔννοια τοῦ πολίτου ἦτο τὸ ἄκρον ἄκρον τοῦ ἠθικοῦ κοινωνικοῦ κόσμου, ἡ σφαῖρα πάσης τοῦ ἀνθρώπου δράσεως καὶ ἐνεργείας· ἡ ἐλευθερία ἦτο πολιτικὴ μᾶλλον ἢ προσωπικὴ, καὶ οὐδόλως ὑφίστατο ἐν τῷ ἀτομικῷ βίῳ· οὕτω δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἂν καὶ διετήρει τὴν ὑποκειμενικὴν αὐτοῦ σημασίαν, ἐστῆρετο ἐν τοῖσι πάσης ἀτομικότητος καὶ ἐμμελέετο, οὕτως εἶπεῖν, πρὸ τῆς καθολικῆς ἰσχύος τῆς πολιτείας· ἡ ἠθικὴ τοῦ ἀνθρώπου φύσις παρεγνωρίζετο, τελείως κοινωνικὴ ἰσότης ἄλλη παρὰ τὴν πολιτικὴν οὐδόλως ὑπῆρχε, καὶ ἡ δουλεία, τὸ προῖον τοῦτο τῆς φυσικῆς τῶν ἀνθρώπων ἀνισότητος, ἀνεδιβάθη ὡς δόγμα.

Τὸναντίον ὅμως συμβαίνει ἐν τῇ νεωτέρᾳ πολιτείᾳ· σήμερον ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀπόλλυται ἐν αὐτῇ· εἶναι πρῶτον ἄνθρωπος καὶ εἶτα πολίτης· τὸ « πρᾶττεῖν τὰ πολιτικά », τὸ ἰδεώδες τοῦτο τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνοῦ, εἶναι σήμερον προαιρετικόν· ὁ πολίτης ἐμμέσως εἰς αὐτὰ συμμετέχων, θεραπεύει πρὸ πάντων τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ἐλευθερίαν, διότι ἐν αὐτῇ αἰσθάνεται τὸ δίκαιον τῆς προσωπικότητος πραγματοποιούμενον καὶ ἄνευ τῆς ἀμέσου συμμετοχῆς του εἰς τὰ τῆς πολιτείας· ὅταν δὲ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας ἀπαιτῇ ὑπηρεσίας, ὁ πολίτης προσφέρει αὐτάς, καὶ ὑπόκειται εἰς ἐθελοδοουλείας τινὰς καὶ θυσίας, ἀλλ' ὁ βαθμὸς αὐτῶν οὐδέποτε τίθεται ὑπεράνω τῶν φυσικῶν τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου δικαίων. Ἐν συνόψει δ' εἶπεῖν, ὁ ἄνθρωπος κέκτηται σήμερον οὐχὶ μόνον καθήκοντα ἀλλὰ καὶ δικαίωματα.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα δὲν εἶχε διαγνωσθῆ ἡ σπουδαιότης τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ ἡ ἰδέα τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου κατ' ἴσον καὶ ἐκ φύσεως πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ὑπάρχουσα· ἡ πολιτεία ἀνέτρεφε καὶ παρήγαγε μεγάλους πολίτας, ἐνῶ τὸ πλεῖστον τῶν κατὰ

κων ἦσαν δούλοι. Ἀφοῦ δὲ καὶ ὁ ἰδεώδης Πλάτων, ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐποχῆς του ἐπιρραζόμενος, ὑπεστήριξε τὴν δουλείαν καὶ δὲν κατεδίκαζε τὸν κατὰ μὴ Ἑλλήνων πόλεμον καθὼ γινόμενον κατὰ βαρβάρων, μὴ ἀνθρώπων, οὐδόλως ἄπορον, ἂν ὁ πρακτικώτατος Ἀριστοτέλης ἐξέφρασε τὸ ἀπελπιστικὸν ἐκεῖνο διὰ τὴν ἀνθρωπότητα δόγμα, δικαιολογούμενος ἄλλως τε ἐκ τούτου, ὅτι ἐν πάσῃ τῇ φύσει τὸ ἄνισον θεωρῶν, εὗρισκε καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀνισότητά ἀρετῆς καὶ δυνάμεως. Δὲν εἶμαι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι, ἂν διεγίνωσκε τὴν ἰσότητά τῶν φυσικῶν δικαίων τοῦ ἀνθρώπου, ἤθελεν ἀποφανθῆ διαφορετικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Α'

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ἈΝΔΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἄλλὰ μήπως ὁ ἀνὴρ, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρας αὐτοῦ νοήσεως, ὡς ἐκ τῆς λογικώτερας φρονήσεως καὶ ἐκ τῶν πολλαπλῶν γνώσεων, δὲν δύναται λυσιτελέστερον νὰ ἐπαγγέλῃται τὸ ὑψηλὸν τοῦ διδασκάλου ἔργον; Τοῦτο ἀνάγεται εἰς ἄλλην τοῦ ζητήματος ἔποψιν. Πρόκειται ἤδη περὶ διδασχῆς καὶ οὐχὶ περὶ ἀνατροφῆς· περὶ μορφώσεως νοῦ καὶ οὐχὶ περὶ διαπλάσεως καρδίας. Πρὸς λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης ἔδει νὰ λάβωμεν ὑπὸ ἀναλυτικὴν ἐξέτασιν τὸν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸν τῆς γυναίκος χαρακτήρα ἐν συμβολῇ καὶ ἀντιθέσει, τοῦθ' ὅπερ ἀδυνατοῦμεν ἵνα πράξωμεν ἐν τῇ βραχείᾳ ταύτῃ καὶ αὐτοσχεδίῳ μελέτῃ. Ἀρκεῖ ὅμως ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι καθὼς εἰς τὰ τῆς οἰκογενειακῆς οἰκονομίας ἡ γυνὴ εἶναι πολὺ ἀνωτέρα καὶ πρακτικώτερα τοῦ ἀνδρὸς διδασκαλός, καὶ περ ἐκεῖνος τὰς σπουδαιότερας ὑποθέσεις γινώσκει κάλλιον αὐτῆς νὰ διεξάγῃ, οὕτω καὶ ἐν τῇ νηπιακῇ προκαταρκτικῇ ἐκπαιδεύσει δείκνυσιν ἡ γυνὴ δεκτικότητα ἐν γένει ἀνωτέραν τῆς τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοι Πισταλόζη, Λαμβρου-

σκίνη ἢ καὶ Σπένσερ ἀμφιζόμενοι. Καὶ πράγματι, οἱ ἀπὸ διδασκῶν εἶναι συνθετικώτεροι, ἡ γυνὴ ἀναλυτικώτερα· ὁ μὲν ἀνέρχεται εἰς τὰς γενικὰς ἀρχάς, ἡ δὲ καταβαίνει μέγροι τῶν εἰδικωτέρων καὶ λεπτοτέρων ἐφαρμογῶν. Ὅσακις ὁ ἀνὴρ προτίθεται νὰ διδάξῃ τὸν πλῆθος τὸ ἐπιστητὸν, πίπτει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν γελοιοτέραν σχολαστικότητα, εἰς τὴν ξηροτέραν λεπτολογία, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ ἀρέσεται ἐξ ἑαυτῆς, ἐκ τῆς πλουσίας τῶν αἰσθημάτων τῆς χρωματοθῆκης, τοὺς ὄρους, τοὺς τύπους, τὰς μορφὰς ἐκεῖνας, αἵτινες δύναται εὐκολώτερον νὰ εἰσέλθωσιν ἐν τῇ ψυχολογικῇ τοῦ παιδὸς σφαίρα. Θὰ ἔλεγε τις, ὅτι ὁ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ διδασχῇ ἀρέσκειται διατηρῶν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικότητα, ἣτις ἀπαξιοῖ νὰ ἐξισωθῇ, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν πρὸς ἐκείνην, τοῦ διδασκόμενου παιδὸς· ἡ γυνὴ ἀπεναντίας, ἀκολουθοῦσα καλὸν αὐτὰ τὸν μοιραῖον αὐτῆς προορισμόν, μεταμορφοῦται καὶ δὴ συγχέεται πρὸς τὴν τοῦ μαθητευομένου ὀντότητα, θεωροῦσα αὐτὴν ἐν δυνάμει ἀνωτέραν τῆς ἑαυτῆς.

Καὶ ἂς μὴ φαντασθῇ τις, ὅτι τὰ εἰρημένα εἶναι ξηρῶν θεωριῶν ἀποκυήματα· δυνάμεθα ν' ἀποδείξωμεν εἰς ὃν τινα βούλεται, ὅτι αἱ σκέψεις ἡμῶν αὐταὶ εἶναι ἀπόρροια μακρᾶς πείρας μελέτης ἐπὶ τοῦ περισπουδάστου τούτου ἀντικειμένου.

Καὶ πολλὰ μὲν ἡδυνάμεθα νὰ ἐπιστρωρέσωμεν ἐπιχειρήματα πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν προλεχθέντων, ἀρκούμεθα ὅμως χάριν συντομίας εἰς τὸ ἐπόμενον, ὅπερ θεωροῦμεν ἀκαταμάχητον.

Παραστάντες πολλάκις εἰς γραμματικά, ἱστορικά καὶ γεωγραφικὰ πειράματα ἀρρένων τε καὶ θηλέων, εὗρομεν σχεδὸν πάντοτε τὰ τελευταῖα ταῦτα κάλλιον μεμαθημένα καὶ νενοημένα, πρακτικώτερον δὲ καὶ λυσιτελέστερον ἐκτεθειμένα.

Συμπεραίνοντες λέγομεν, ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἵνα ἡ ἐκπαίδευσις τῶν γυναικῶν, καὶ μάλιστα τῶν ὑποδουμένων εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς παιδαγωγίας, διαρρυθμισθῇ καὶ εἰρμωσθῇ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ τὰς τῶν διαφόρων ἐθνῶν ἀπαιτήσεις. Ὅταν δὲ καταρτί-

σωμεν ἀγαθὰς καὶ πεπαιδευμένας διδασκάλους, δυνάμεθα νὰ ἐμπιστευθῶμεν αὐταῖς οὐ μόνον τὴν τῶν θηλέων ὀλόκληρον ἀγωγὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν προκαταρκτικὴν τῶν ἀρρένων. Ἄλλοτε ἴσως θὰ ἐξετίσωμεν ἐκτενέστερον τὰ περὶ τῆς διδασχῆς τῶν γυναικῶν δεκτικότητος ἐν γένει καὶ ἐν ταῖς ἀνωτέραις τῶν ἐπιστητῶν σφαίραις.

Φ. Φ. ΟΔΔΗΣ.

Δ. Φ.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ,

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1'. Πατριαρχούντος τοῦ τῷ 859 διαδεχθέντος τὸν Σωφρόνιον Μιχαήλ ἢ, κατ' Εὐτύχιον, Σιαήλ (1), οἱ ὀρθόδοξοι ἀπελάμβανον σχετικῆς εὐημερίας, καὶ διότι ὁ ὑπὸ τοῦ Ἐμίρου Γιεζιδ-Βέν-Ἀβδ-Ἀλλάχ κινήθεις ὄγδος διωγμός, βραχὺν ἄλλως τε χρόνον διαρκέσας, περιωρίσθη κατὰ μόνον τῶν Κοπτῶν, οἵτινες ἐν τέλει, τῇ παρεμβάσει δύο τῶν ἑαυτῶν προϋχόντων, κατάρθρωσαν νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Χαλίφου Μοσταίν-Β' Ἰλλάχ ὀρισμούς πρὸς τὸν ἐν Αἰγύπτῳ Ἐμίρην, ὅπως ἀποδοθῶσι τοῖς Χριστιανοῖς ἅπαντα τὰ ἀδίκως παρ' αὐτῶν ληφθέντα καὶ ἀφεθῇ ἐλευθέρᾳ ἡ λατρεία, καὶ διότι, τῆς ἰσχύος τῶν Χαλιφῶν ἐκ τῶν περὶ διαδοχῆς συνεχῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν ἐξασθενισσῆς (2) οἱ Τούρκοι κατάρθρωσαν ν' ἀναδειχθῶσιν Ἐμίρῃ ἐν Αἰγύπτῳ, οἵτινες εἶχον συμφέρον,

(1) Εὐτύχιος, Β'. 455.

(2) Τὸν Μουτουάκελ διεδέξατο ὁ δολοφονήσας αὐτὸν υἱὸς του Μοντασίρ, ὅστις μόνον ἐξ μῆνας ἐβασίλευσε, τοῦτον δὲ ὁ θετός του Ἀχμετ ὁ ἐπικληθεὶς Μοσταίν, ὅστις ἐβασίλευσε μόνον τέσσαρα ἔτη, ὑποστὰς θίαιον θάνατον, καὶ τοῦτον ὁ ἀδελφός του Ἐλ-Μοτάζ-Β' Ἰλλάχ.

πρὸς παγίωσιν τῆς ἰσχύος τῶν, ἵνα διατελῶσιν εἰς φιλικὰς πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς σχέσεις. Πρὸς τὸν τέταρτον τῶν παντοδυνάμων τούτων Ἐμιρῶν, τὸν διάσημον Ἀχμετ-Βέν-Τουλούν, (3), τὸν ἀποσεύσαντα τέλος τὸν ἀσθενῆ τῶν Χαλιφῶν ζυγὸν καὶ κυβερνήσαντα τὴν Αἴγυπτον αὐταρχικῶς, ἔγραψε Βασίλειος ὁ Μακεδών, ἐξαιτούμενος, ἵνα ἐπιτραπῇ παρ' αὐτοῦ Μιχαήλ τῷ α'. νὰ πέμψῃ Τοποτηρητὴν του εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 869 κατὰ Φωτίου Σύνοδον. Συναινέσαντος εὐχαρίστως τοῦ Ἐμίρου εἰς τοῦτο, ὁ Μιχαήλ ἐπέμψεν ὡς Τοποτηρητὴν τὸν ἑαυτοῦ ἀρχιδιάκονον Ἰωσήφ, ὅστις ὅμως ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινουπόλιν μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς Συνόδου καὶ παρουσιάσθη τὴν 12 Φεβρουαρίου τοῦ 870, ὅτε καὶ ἀνεγνώσθησαν αἱ τοῦ Μιχαήλ ἐπιστολαί. Τότε ἐξηλέγχθη ὡς ἀπαταιῶν ὁ ὡς Τοποτηρητὴς δῆθεν τοῦ Ἀλεξανδρείας παρακαθήτας, κατὰ προτροπὴν ἴσως τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φωτίου, ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ Λεόντιος, ὃν εἶχε πέμψει εἰς Κωνσταντινουπόλιν ὁ Μιχαήλ πρὸς συλλογὴν βοηθημάτων. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀνεφέραμεν ὡς χέοντα ἀμυδρόν τι φῶς ἐπὶ τῆς καταστάσεως κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας· διότι ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας εὐρίσκετο μὲν ἐν δυσχερείαις, ἀφ' οὗ ἠναγκάζετο νὰ ἐκπέμψῃ ἀλλαχοῦ κληρικούς πρὸς συλλογὴν βοηθημάτων, ἔσωζεν ὅμως ἔτι τὸ πρότερον ἀξίωμα αὐτῆς, ἀφ' οὗ οἱ ἐν Βυζαντίῳ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν διευθέτησιν τῶν τῆς ἑαυτῶν Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ Μιχαήλ τούτου θὰ εἰσήχθη ἡ εἰς Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπὰς διαίρεσις τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅπερ ἀφωμοιῶθη οὕτω πρὸς τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(3) Πρῶτος Τούρκος Ἐμίρης διωρίσθη ὁ Μουζάχεμ, ὅστις καὶ στρατὸν ἐκ Τούρκων συνεκρότησε. Οὗτος ἐκυβέρνησε τὴν χώραν δικαίως ἐπὶ δύο ἔτη, καταλιπὼν τὴν ἀρχὴν εἰς τὸν υἱόν του, ὅστις ὅμως μόλις δύο μῆνας ἐπέζησε. Μετὰ τοῦτον κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ὁ Ἀργούζ, ὃν διεδέξατο ὁ Ἀχμετ-Βέν-Τουλούν. Σελῆρος πρὸς Ρενωδόση, σελ. 309-311.

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας εὐρίσκωμεν τὸ πρῶτον ἀναφερομένους Μητροπολίτας ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Μιχαὴλ α΄. Μιχαὴλ τοῦ β΄, μόνου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ταύτης μέχρι τῆς ἐποχῆς, περὶ ἧς πραγματευόμεθα, Μητροπολίτου ὄντος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τῶν δὲ λοιπῶν ὄντων ἀπλῶς Ἐπισκόπων, ἀμέσως ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένων. Πότε ἀκριβῶς εἰσήχθη ὁ θεσμὸς οὗτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας ἀγνοούμεν· καθόσον ἐκ τῶν δύο ὑπαρχόντων ἐν τοῖς κώδικι τοῦ Πατριαρχείου κατὰλόγων τῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν ἀτελεῖται διδασκόμεθα καὶ ἀντιφατικά, τοῦ μὲν πρώτου, «μεταγραφέντος ἀπὸ παλαιστάτου κώδικος καὶ σεσαθρωμένου τῷ 1684» ἀρκουμένου εἰς τὸ «πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν», τοῦ δὲ δευτέρου, ἀντιγραφέντος κελεύσει τοῦ Πατριάρχου Ἱεροθέου ὑπὸ τινος Ἀνθίμου τῷ 1834 «ἐξ ἀρχαιοτάτου καὶ ἀκριβεστάτου κώδικος τῆς ἱερᾶς Βιβλιοθήκης» (Ἱεροσολύμων), ὀρίζοντος, ὅτι ἡ σύστασις τῶν Μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν τῆς Αἰγύπτου «ἐγεγόνει ἐν ἔτει Στκα΄ ἐπὶ τῆς βασιλείας ζ΄ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ «Φωτίου Πατριάρχου», ἐν ᾧ γνωστὸν ἐστίν, ὅτι ἐν ἔτει 6324, ἢ 813 ἀπὸ Χρ. ἐθασίλευεν οὐχὶ Λέων ὁ ζ΄, ὅστις ἀνήλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 6396, ἢ 886 ἀπὸ Χρ., ἀλλὰ Λέων ε΄, ὁ Ἀρμένιος, ὁ δὲ Φώτιος ἀνεδείχθη Πατριάρχης τῷ 858 καὶ ἀπεβίωσεν ἐν ἐξορίᾳ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας Λέοντος ζ΄ τοῦ Σοφοῦ. Ἡμεῖς, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς ἐνσκηψάσας ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου συμφορίας, πατριαρχούντων τοῦ Χριστοφόρου καὶ Σωφρονίου, φρονοῦμεν, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἰσαχθῆ ἐπ' αὐτῶν ὁ νέος οὗτος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας θεσμὸς, καὶ ὅτι εἰσήχθη μὲν ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ α΄, ἐνεκρίθη δὲ ὑπὸ Λέοντος τοῦ ζ΄, τῇ αἰτήσῃ ἕως Μιχαὴλ τοῦ β΄, ὅστις εἰς λίαν στενάς, ὡς θὰ ἴδωμεν, εὐρίσκειτο πρὸς τοὺς ἐν Βυζαντίῳ σχέσεις. Ἴδου οἱ ἐν λόγῳ κατάλογοι.

Α΄.

Σελίς 509 Γ΄. Κώδικος (τοῦ Μεγάλου λεγομένου).

« Ἀχπα΄. ἐν μηνί Φεβρουαρίῳ, Ἰνδικτιῶνος... Ἐξεβλήθη ἀπὸ παλαιστάτου κώδικος καὶ σεσαθρωμένου ὁ κατάλογος οὗτος τῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ ἀγιοτάτῳ ἀποστολικῷ καὶ πατριαρχικῷ τούτῳ Θρόνῳ τῆς μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι εἰς μνήμην διηνεκῆ. »

Ἡ Λιβύη. Ὁ Μητροπολίτης Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἀφρικῆς. Αὕτη προετιμήθη τῶν λοιπῶν Μητροπόλεων ὡς πρῶτος θρόνος, μετὰ τὸ γεγενῆσθαι τὴν Καρχηδόνα αὐτόνομον ἀρχιεπισκοπὴν διὰ τὴν τοπικὴν Σύνοδον.

Ὁ Μέμφως, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἀραβίας.

Ὁ Πενταπόλεως, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Βαρβαρίας (ἴσως Αἰθιοπίας).

Ὁ Θηβαΐδος, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάντος Παρανείλου.

Ὁ Πηλουσίου, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Μεσημβρίας.

Ὁ Ὄξυρίγγου, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἀρκαδίας.

Ὁ Τριπόλεως, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος Αἰθιοπίας (ἴσως Βαρβαρίας),

Ὁ Καισαρείας τῆς Ἀφρικῆς, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἰνδίας.

Ὁ Λεωντώ, ἢ Λεοντοπόλεως, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Λύγουσταμενικῆς.

Ὁ Καθάσου, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Μαρμαρικῆς.

Ὁ Νούβων, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Μεσογαίας Θαλάσσης.

Ὁ Θήβης, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Μελαίνης Γῆς.

Ὁ Δάρνης, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ὀστρακηνῆς.

Ὁ, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος Ἡρακλείων Στηλῶν.

Ὁ Σουθεΐσιου, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Ὁ Κυρήνης, Ὑπέριμος καὶ Ἐξαρχος Πόντου Βαρβαρικοῦ.

Αἱ Ἐπισκοπαὶ εἴκοσι πέντε

Ὁ Ἀνδροπόλεως, ὁ Ἐρμουπόλεως, ὁ Νειλουπόλεως, ὁ Ἀρσινόης, ὁ Ἡλιουπόλεως, ὁ Μαρεω(νί)τιδος, ὁ Τάνεως, ὁ Διοπόλεως, ὁ Θεοδοσιανῆς ἢ Θεοδοσιουπόλεως, ὁ Ἀντινόης, ὁ Βερενικῆς, ὁ Νικοπόλεως, ὁ Λήτωπόλεως, ὁ Ρασίδος ἢ Ραμεσσῆ, ὁ Μαξιμιανουπόλεως, ὁ Σικελίας, ὁ Ἡρακλεουπόλεως, ὁ Πομπηίουπόλεως, ὁ Σεθενύτου, ὁ Κλεοπάτριδος, ὁ Φαίουμίου, ὁ Ναυκράτιδος, ὁ Ἀντιπύργου, ὁ Βαθυλῶνος, ὁ Ρικοκουρούρων.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΕΛΛΑΣ, ΤΟΥΡΚΙΑ, ΙΣΤΡΟΣ

ὑπὸ

CHARLES BIGOT.

Μετάφρασις ὑπὸ Φ***

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΑΘΗΝΑΙ

(Συνέχεια)

Δυστυχῶς δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῆς ἐξαφανίσεως τῆς ἐνδομασίας, ἀλλὰ καὶ τινος πλέον. Τὸ Παλληκάρι ἦτο τύπος εἶδους ἀνθρώπου, ὁ τύπος τοῦ Ἑλληνοσ ἄλλης γενεᾶς, ἢ ἀντικαθίστηται γενεὰ νεωτέρα.

Τὸ Παλληκάρι ἦτο ὁ ἀρματωλὸς τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀρματωλοῦ. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη περιῆλθε τὰ ὄρη μετὰ τὸ μακρὸν του καρυοφύλλι ἐπ' ὤμου καὶ τὸ πλατὺ σελάχι περὶ τὴν ζώνην, ὅπερ ἔφερον ὀλόκληρον ὄπλοστάσιον πιστολῶν καὶ μαχαιριῶν. Τὰ πιστόλια ἦσαν ἀρά γε γεμάτα; Δέν το ἤξεύρω· τὰ μαχαιρία ὅμως εἰς οὐδὲν ἕτερον σχεδὸν ἐχρησίμευον, ἢ εἰς τὸ νὰ κόπτωσι τὸν ἄρτον, ὡς τὰ φιλησούχου ἀστοῦ, καὶ ἐστὶν ὅτε τετάρτιον ἀρνίου τὸ Παλληκάρι ἐντούτοις δι' ὅλον τὸν κόσμον δὲν ἤθελε στέρξει νὰ παραιτηθῆ τοῦ πολεμικοῦ τούτου ὀπλισμοῦ του. Ἀπῆλαυε τῆς ἀποκτηθείσης ἐλευθερίας του· ἐβάδιζε μετὰ θριαμβευτικοῦ ὕψους, σοβαρὸν καὶ ἀγέρωγον, διὰ τῶν ὁδῶν, προσφέρων ἑαυτὸ εἰς τὸν

θαυμασμόν τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ εἰς τὸν ἑαυτοῦ.

Τί ἔκαμνε τὸ Παλληκάρι; Τίποτε. Ἦθελε θεωρῆσαι ὡς κατώτερον ἑαυτοῦ, ἀνάξιον ἀνδρὸς ἐλευθέρου, πᾶν ἐργόχειρον, πᾶν βιοποριστικὸν ἔργον ἢ ἐπάγγελμα. Ἐλεύθερος ἀνὴρ εἶναι ὁ περιδιαβάζων ὑπὸ τὸν ἥλιον, μόνον κύριον ἔχων τὴν φαντασίαν του, ἀληθῆς βασιλεὺς τοῦ κόσμου. Τὸ Παλληκάρι ἦτο ὠραῖον μετὰ τοῦ εὐθυτενοῦς καὶ χαρίεντος ἀναστήματός του, τῆς πλουσίας του ἐνδομασίας, τῆς λευκῆς του φουστανέλλας, τοῦ μακροῦ μέλανος μύστακός του καὶ τοῦ ἐπιμελῶς πάντοτε ἐξυρισμένου πώγωνος. Οὐδὲν τῶν προτερημάτων του ἠγνοεῖ· ἐφαίνετο προβαῖνον ὡς ἄνθρωπος αἰσθανόμενος ὅτι ἅπαντες ἀπενίζουσιν αὐτόν. Ἦτο ὑπερήφανον διὰ τὸ ὑψηλὸν του ἀνάστημα καὶ τὴν κομψὴν καὶ ἀρειμάνιον περιβολὴν του, ἐγαυρία δι' ὅ,τι ἔπραξε, ἢ καὶ δι' ὅ,τι οἱ πατέρες εἶχον πράξει. Ἡ φιλαρέσκεια ἐν Ἑλλάδι δὲν ἦτο τὸ ἰδιάζονταῖς γυναίξιν, ἀείπατε κεκλεισμέναις ἐντὸς τῶν οἰκιῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικὸν εἰς τοὺς ἀνδρας. Τὸ Παλληκάρι ἦτο ὁ πετεινός.

Μὲ τί ἔζη τὸ Παλληκάρι; Τοῦτο ἦτο μέγα μυστήριον. Κατὰ τὴν πέμπτην τῆς πρώϊας συνητάτο περὶ τὴν Ἀγοράν, ἐνοπλον ἤδη, περιβεβλημένον τὴν αὐτὴν πάντοτε στολὴν, καθαρώτατον, ὡς ἂν εἶχεν ἐξέλθει μόλις ἐξ ἐμπορικοῦ καταστήματος, περιτυλίσσον τὸ μακρὸν καὶ χονδρὸν ὡς ὁ λιχανὸς σιγάρον του. Εἶτα ἀνευρίσκετο παρὰ τὴν εἴσοδον καφενεῖου, εἰσπνέον τὸν καπνὸν ναργιλέ μετὰ τινων φίλων, παρ' ἑαυτὸ ἔχον μέγα ποτήριον ὕδατος καὶ κυαθίσκον καφέ. Ἐπελθούσης τῆς θερμότητος, καθίστατο ἀφανὲς, μεταβαῖνον ἀγνωστὸν που, ὅπως ἐκ νέου ἐπιφανῆ κατὰ τὴν τετάρτην ὄραν ἐν τῇ ὁδῷ Ἐρμού ἢ τῇ τοῦ Αἰόλου, ὅπου ἐξηκολούθει περιφερόμενον μέχρι νυκτός.

Περιοβάξιν, καπνίζεῖν ὀμιλεῖν, ὀμιλεῖν πρὸ πάντων, ἰδοὺ ἅπαντα ἡ ζωὴ του· τὸ κύριον δὲ ἀντικείμενον τῆς ὀμιλίας του ἦσαν πάντοτε τὰ πολιτικά. Τὸ Παλληκάρι ἀνεβίβαζε καὶ ἐκρήμνιζε δεκάκις τῆς ἡμέρας τὰ ὑπουργεῖα, ἔκρινε μετ' αὐστηρότητος τοὺς βουλευτάς, οὐδ' αὐτοῦ

τοῦ βασιλέως ἐφείδετο. Ἡ μεγάλη ἰδέα, ἡ ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ἀνασύστασις τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, ταῦτα ἀπησχόλουν αὐτό. Ἄνεκτα τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἠπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἠλευθέρου τὴν Κρήτην, ἐξεδίωκε τοὺς Τούρκους ἐκείθεν τοῦ Βοσπόρου· ἀλλὰ δὲν ἤρκει τὰ εἰς ταῦτα, τοὺς ἐξεδίωκεν ὡσαύτως ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἣτις εἶναι ὡσαύτως ἐπαρχία ἑλληνική. Ἐμέμφοτο ἐκ περιτροπῆς τὴν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ρωσσίαν, αἵτινες ἡμέλουν τοῦ κυριωτέρου των καθήκοντος, τῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ μεγάλου ἔθνους.

Τοιοῦτον ἦτο τὸ Παλληκάρι. Ὀλονὲν ἐκλείπει, ὡς δὲ ἐγὼ φρονῶ, ἐπ' ὠφελεία τῆς Ἑλλάδος. Ἦθελεν ἐξακολουθήσει ἐπὶ πολὺ νὰ παραδιθάξῃ, γὰρ καπνίζῃ νὰ συζητῇ, χωρὶς διὰ τούτων νὰ συντελῇ τὸ παράπαν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς πατρίδος του. Ἄν ἅπαντες ἦσαν ὡς αὐτό, ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ εἶχεν ἔτι ὁδοὺς καὶ σιδηροδρόμους· ἀντὶ τούτων ὅμως πολὺ φοβοῦμαι θὰ εἶχε πάντοτε τὴν ἐπάρατον ληστείαν. Τὸ Παλληκάρι ἤθελεν ἐπὶ γενεὰς γενεῶν κατὰ φαντασίαν κόπτει Τούρκους, μὴ συντελοῦν οὐδὲ καθ' ὄραν εἰς τὴν ἐπίσπευσιν τοῦ τέλους τοῦ ἀσθενοῦς.

Ὁ ἀληθῶς ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἑλλήν, εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐγκείται τὸ μέλλον, εἶναι ὁ ἀπαλλαγεὶς τοῦ ἀλθανικοῦ ἐνδύματος καὶ παραδεχθεὶς τὸ εὐρωπαϊκόν, συμπαραλαβὼν μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἥθη τῆς δύσεως (;). Ἐκεῖνος ὅστις ἀπεδύθη εὐτόλμως εἰς τὸ ἔργον, ὁ ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν γεωργίαν εἰς τὴν βιομηχανίαν· ὅστις, ἂν καὶ ἀναγκάζομαι νὰ ὁμολογήσω, ἠττάται τοῦ παλαιοῦ Παλληκαρίου κατὰ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν, ἴσα ἴσα διότι ἔχει πλείονας ἐκείνου ἀνάγκας ἐπιιδίεται μετὰ μεγαλειτέρου ζήλου εἰς τὴν ἐργασίαν. Ὁμιλεῖ σπανιώτερον περὶ Τούρκων, καὶ τοι καὶ οὗτος οὐδόλως σχεδὸν τοὺς ἀγαπᾷ· ἐνασχολεῖται ὀλιγώτερον περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ μετρίως μάλιστα σέβεται τοὺς πολιτικούς του· ἀλλὰ πλουτεῖ καὶ πλουτίζει τὴν χώραν. Πολλὰ μέχρι τοῦδε κατώρθωσε, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶ

μένουσι νὰ πράξῃ. Εἰς αὐτὸν θὰ ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς τὴν θέσιν, ἣν θέλει πρὶν ἢ παρέλθῃ τριακονταετία καθέξει ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἐντούτοις τὸ λυποῦμαι τὸ ἀρχαῖον Παλληκάρι, μεθ' ὅλας του τὰς ἐλλειψεις! Ἐχανες βασιλικῶς, εἶναι ἀληθῆς τὰς ἡμέρας σου· εἶχες περὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου λίαν ἀλοκότους ἰδέας· συνεζήσεις καὶ παραλογίζεσθαι παραδόξως ἐπὶ παντός ἀντικειμένου· ἔλεγες κατὰ τὰς τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε ἡμέρας τοῦ ἔτους πολλὰ ἔπεα πτερόεντα· — πρέπει ὅμως νὰ σοὶ ἀποδώσω δικαιοσύνην· ναι, ἦσο ὠραῖον!

Εὐχάριστον ἦτο νὰ σε συναντᾷ τις ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, σοβαρὸν καὶ υπερέφρανον, φέρον ἐν ἑαυτῷ τοσοῦτων αἰῶνων ἐθνικὴν δόξαν καὶ καλούμενον Θεμιστοκλῆς, Δημοσθένης ἢ Σοφοκλῆς. Σὺ εἶχες ἰδιόζουσαν φυσιογνωμίαν· σὺ δὲν ἦσο ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἔχει τις συναντήσει τὴν παρελθούσαν ἡμέραν, ὃν θὰ συναντήσῃ τὴν ἐπαύριον εἰς Παρισίους, Λονδῖνον ἢ Νεάπολιν. Καὶ σήμερον ἔτι, οἶμοι! ὅταν ἐνίοτε ἀνευρίσκω σε ἐνταῦθα, μόλις σε ἀναγνωρίζω! Ἄν καὶ δὲν τρέφεις ἅπαν τὸ γένειον ἢ δὲν ἀφίνεις παραγναθίδας, ὡς ὁ νέος Ἑλλήν, ἂν καὶ ἐπιμένεις νὰ φέρῃς τὸν ἀρειμάνιον μύστακα, ἂν καὶ ἔμεινας πιστὸν εἰς τὸ ἐπιχιτώνιον, τὴν φουστάνέλλαν καὶ τὰς κνημίδας, ἂν καὶ πάντοτε κομψεύσαι μεγαλοπρεπῶς, παρητήθης ὅμως τοῦ ὠραίου θυσανοφόρου φεστίου σου, καλυπτόμενον νῦν διὰ τοῦ ἀνουσίου ἀχυρίνου πιλιδίου. Καὶ ἔτι πλέον· ἰδοὺ ἐγκατέλιπες τὴν πανοπλίαν, ἣς οὐδέποτε ἐχωρίζεσθαι. Μάτην ἀναζητῶ εἰς τὸ τὸσελλιάχιόν σου τὰς ἀρχαϊκὰς πιστόλας καὶ τὰ μακρὰ μαχαίρια...

Καὶ σὺ, Παλληκάρι μου! παρητήθης πρὶν ἀποθάνῃς.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ

Α'.

Οἱ φίλοι τοῦ Κέκροπος ἀναγνώσται ἀνεγνώσαν πιθανῶς, ἢ τοῦλάχιστον ἤκουσαν ἀναφερόμενον τὸ ὄνομα ὑπνωτισμοῦ, ὡς καὶ πᾶν

ἔτι ἀφορᾷ τὰ περίεργα καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἀνεξήγητα αὐτοῦ φαινόμενα. Ἐν τούτοις ἡ δημόδης τοῦ πράγματος γνώσις ὑπὸ τοιοῦτου ἔτι πέπλου ἀνακριθείας περιβάλλεται, ὥστε τὰ παραλογώτερα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δύναται τις νὰ ἀκούσῃ, ἀρκεῖ νὰ ἔγῃ τὴν ὑπομονὴν νὰ μὴ ἐπαναστῇ κατὰ τῆς κατὰ Θουκυδίδην θρασυτητος τῆς ἀμαθείας. Ὁ μὲν συγχίζει τὰ ἀγροτικά τοῦ Κουμβερλέν πειράματα μετὰ τῶν ἐπιστημονικῶν τοῦ ὑπνωτισμοῦ φαινομένων· ὁ δὲ, καὶ τούτου αὐτήκοοι ἐγενόμεθα, ὑποτίθησι μεθ' ὅλου τοῦ ἀγεράχου ὄγκου, ὃν δίδωσιν ἡ κωμικὴ χρῆσιμοποίησις ἀλλοτρίων ἰδεῶν, μηδὲν ὡς κατανοηθεισῶν καὶ διὰ λόγους, ὅτι ἡλεκτρικὸν καὶ μαγνητικὸν (ἠρκέστη, βλέπετε, μόνον εἰς δύο) ἴσους διέρχεται ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ πειραματιζομένου (!); τρίτος διὰ λόγους εὐνοήτους προσομοιάζει τὸ φαινόμενον πρὸς τὸ τῶν κινουμένων τραπέζων, καὶ τέταρτος λέγει... μὰ τὰ κάρδαμα, ἔτι πλέον φαντασθήτε.

Καὶ διατί πάντα ταῦτα; Διότι παρ' ἡμῶν δὲν ἐνεκλιματίσθη ἔτι, ὅπως ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, ἡ σωτηρία συνήθεια τοῦ δημόδους τῶν ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν, προσιτῶν γινόμενων τοῖς πολλοῖς διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων. Ἐὰν τὸ ὠφέλιμον τοῦτο μέσον κοινὸν καθίστατο καὶ παρ' ἡμῶν, φρονοῦμεν ὅτι μὲν ἄλλως θὰ ἐλαφρύνετο ὁ ὑπὸ τὸν ὁποῖον στενάζομεν ζυγὸς πολλῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ ἴδωμεν ὅτι οὐχὶ μακρὰν ἡμῶν γίγαντες τῶν ἐπιστημῶν δαψιλῶς ἀνὰ τὸν κόσμον τὰ φῶτα διασκορπίζουσι τῆς γνώσεως.

Ἐνα λοιπὸν καὶ τοῦτον ἐκ τῶν τοῦ «Κέκροπος» ὑπολαμβάνοντες σκοπὸν, εὐχαρίστως ἀναλαμβάνομεν νὰ πληρῶμεν τὴν ἐν αὐτῷ παραχωρουμένην ἡμῖν θέσιν δι' ἐπιστημονικῆς ὕλης, ὠφέλιμον σὺν τῷ τερπνῷ, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἀπεργαζόμενοι ταύτην, καθόσον πλέον δυνάμεθα, καὶ λογιζόμενοι εὐτυχεῖς ἂν καὶ ὤθησις μόνον ἐπιτύχωμεν νὰ δοθῇ πρὸς τὸν κοινωφελῆ τοῦτον σκοπὸν καὶ παρ' ἡμῶν.

Τούτων τεθέντων, ἔλθωμεν ἐπὶ τὸ σημερινόν

τοῦ λόγου ἡμῶν θέμα καὶ πειραθῶμεν ὅσον τὸ δυνατόν εὐλήπτως νὰ διερμηνεύσωμεν τοῦτο.

Οὔτε λοιπὸν διαβολικὴ πείραξις, οὔτε μαγνητικὸν ἢ ἠλεκτρικὸν ἴσους, οὔτε πνεῦμα τι ἐξ ἐκείνων, ἅπερ οὐχὶ ἐν ἰσορροπίᾳ διατελοῦντες ἐγκέφαλοι ἐπικαλοῦνται πρὸς πρόρρησιν μελλόντων, ἀλλ' οὔτε καὶ εἶδος κινουμένης τραπέζης εἶναι ὁ ὑπνωτισμὸς, ἀλλὰ, κατὰ τὸν πολὺν Chercot, τὸν μὲν ὡς τελειοποιήσαντα καὶ ἐπιστημονικῶς διερευνήσαντα τὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ φαινόμενα ἐν Σαλπεντιέρᾳ, τῷ γηροκομείῳ τῶν Παρισίων, εἶδος νευρώσεως.

Βεβαίως οἱ μὴ εἰς ἐπιστημονικὰς ἐγκύψαντες μελέτας ἐκ τῶν ἀναγνώστων ἡμῶν θὰ εὐρωσι, καὶ δὲν ἀπατώμεθα πρὸς τοῦτο, ὅτι δὲν εἴμεθα, ὅσον ἐπεθυμοῦμεν εὐληπτοί, διότι ἐπὶ τέλους θὰ εἴπωσιν οὔτοι καθ' ἑαυτοὺς· καὶ τί σημαίνει νευρώσις;

Γνωρίζομεν ὅτι ἐνταῦθα μακρὰ ἀπαιτεῖται ἐξήγησις, ἀλλ' ὁ περίεργος ἀναγνώστης ἔσεται ἀρκούντως παρεσκευασμένος πρὸς κατανόησιν τῶν ἐφεξῆς, ἐὰν περιληπτικώτατα παραδεχθῇ ὅτι νευρώσις εἶναι ἀπλούστατα ποιά τις διάθεσις τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοῦ ὄργανισμοῦ, καθ' ἣν τοῦτο ἐπηρεάζεται οὕτως ἢ ἄλλως ἐξ εἰδικῶν ἐρεθισμῶν. Ὅπως, ἐπὶ παραδείγματι, ἐκ πολλῶν ἀτόμων, εὐρισκομένων ἐνώπιον τραυματίου, τινὰ μόνον λιποθυμοῦσιν ἐκ τῆς θέας τοῦ τραύματος καὶ τοῦ αἵματος, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ τοῦ νευρικοῦ αὐτῶν συστήματος διοργάνωσις, οὕτω καὶ ἐκ πολλῶν πάλιν ἄλλων εἰς εἰδικὸς ἐκτεθειμένων ἐρεθισμῶν, ἕνεκα τῆς εἰδικῆς τοῦ νευρικοῦ αὐτῶν συστήματος διοργάνωσεως, τινὰ παθαίνονται κατὰ τρόπον διάφορον, ἦτοι, ἀντὶ νὰ λιποθυμῶσι, καταλαμβάνονται ὑπὸ ὕπνου.

Βεβαίως ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν δίδει τὸν ἐνδόμυχον τοῦ πράγματος λόγον, οὐχ ἤττον ὅμως τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ ὑφίσταται, ὑποπίπτον εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ γνωρίζοντος νὰ διερευνᾷ τοῦτο παρατηρητοῦ καὶ δυνάμενον ἐπομένως νὰ ἦ ἐπιδικτικὸν ὑποθέσεως ἐν τῷ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἄλλως τὰ πλείστα, εἰ μὴ πάντα τὰ φυσικὰ φαινόμενα

καθ' ὑπόθεσιν τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ἔχουσιν· οὕτω λ. χ. ὁ ἠλεκτρισμὸς καὶ ὁ μαγνητισμὸς· καὶ μόλα ταῦτα πόσας καρπούμεθα ὠφελείας ἐκ τῶν φυσικῶν τούτων φαινομένων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πόσον μέρος τῆς τὸν αἰῶνα τούτων τῶν φώτων πληρωσάσης δόξης ὀφείλεται αὐτοῖς;

Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὸν ὑπνωτισμὸν τὸ φυσιολογικὸν φαινόμενον ὑφίσταται, πολλὰ καὶ ποικίλα ἐξ αὐτοῦ συνάγονται πορίσματα, τό τε ἠθικὸν καὶ σωματικὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀφορῶντα μέρος, μία ὑπόθεσις πιθανῆ ἐπικρατεῖ τῆς ἀρχῆς τοῦ φαινομένου· ἐπομένως οὐδὲν κωλύει νὰ σπουδάσωμεν τὰ κατὰ τὸν ὑπνωτισμὸν, ἀναμένοντες τὴν ἱκανοποιητικωτέραν τοῦ λόγου τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἐξήγησιν.

Ἐξετάθημεν ὁμῶς πλέον τοῦ δέοντος ἐπὶ τὴν γενικότητα, διὸ καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος ἡμῶν θέλομεν σπουδάσει εἰς δευτέρον μέρος.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΦΙΛΟΛΑΟΣ.

Ο ΙΟΥΔΑΣ

Τῷ 1860 ἐξεδόθη ἐν Βελγίῳ ὑπὸ τοῦ κ. Petruccelli della Gattina βιβλίον ἐπιγραφόμενον «ὁ Ἰούδας». Πρώτην ἤδη φοράν εἶδομεν τὸ βιβλίον τοῦτο. Ὁ συγγραφεὺς εἶναι Σικελός. Διατείνεται δὲ ἐν τῷ ρηθέντι συγγράμματι του, ὅτι ὁ Ἰούδας ἦτο πλούσιος Ἑβραῖος, χαίρων μεγίστην ὑπόληψιν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἦτο δὲ προπάντων μέγας πατριώτης, ὄνειροπολῶν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος του, κυπτούσης ὑπὸ τὸν ρωμαϊκὸν ζυγόν.

Ὁ Ἰούδας, παρατηρήσας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς μεγίστην ἐξήσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ, καὶ βλέπων ὅτι πάντες ἠκροῶντο τὸν διδασκῶν του μετ' ἄκρου ἐνθουσιασμοῦ, ἐσκέφθη, ὅτι ὁ Ναζωραῖος ἠδύνατο ἀξιόλογα νὰ τῷ φανῆ χρήσιμος, εἰάν τὴν ἐπιρροὴν του ἐξήσκει πρὸς ἐπιτυχίαν μᾶς ἐπαναστάσεως. Διὰ τοῦτο ἐγένετο μαθητῆς του. Ἠκολούθησεν αὐτῷ πανταχοῦ, τὸν συνώδευσεν εἰς τὰ ταξείδια

του, καὶ μετὰ χαρᾶς παρετήρει, ὅτι ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Ἰησοῦ αἰωνίως ἤϋξανεν.

Ὁ Ἰούδας τότε ἄρχεται συνομνύων, διερεθίζων τὸν λαὸν καὶ λαλῶν κρυφίως περὶ ἐλευθερίας.

Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους προσήρχοντο εἰς Ἱερουσαλήμ ἐκ τῶν περάτων τῆς Ἰουδαίας προσκυνηταὶ ὅπως τελέσωσι τὸ Πάσχα. Ὁ Ἰούδας ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν στιγμὴν διὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν περιστοιχιζόμενον ὑπὸ λαοῦ ἀναρίθμητου, ἐκοινοποίησεν αὐτῷ τὴν ἰδέαν του.

— «Εἶπὲ μίαν μόνην λέξιν, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰούδας, καὶ σοὶ δίδω ἓνα λαόν· ποίησον ἐν μόνον νεῦμα, καὶ ἔση βασιλεὺς».

Ὁ Ἰησοῦς ἐμειδίασεν ἠδέως καὶ εἶπεν: — «Ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.»

Καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιβῇ τοῦ θριαμβευτικοῦ ἄρματος, ὅπερ τῷ προὔτεινεν ὁ Ἰούδας, ἐπέβη ὄναρ, ἀντὶ βασιλικῆς στέμματος, ἐξελέξατο ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἀντὶ δὲ θρόνου, τὴν λαίμητόμον (Θέλει νὰ εἶπῃ ἴσως τὸν σταυρόν, ὅπερ τὸ αὐτό).

Ὅταν ὁ Ἰούδας εἶδε τὸν Διδάσκαλον διερχόμενον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, περικυκλούμενον ὑπὸ γυναικῶν καὶ παιδίων, κραυγαζόντων «Ὡσανὰ ἐν τοῖς ὑφίστοις!» καὶ ραινόντων τὴν γῆν δι' ἀνθέων καὶ βαΐων, ριπτόντων δὲ τὰ ἐνδύματά των πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ταπεινοτέρου τῶν ζώων, ὠργίσθη σφόδρα, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεφάσισε νὰ θραύσῃ τὸ ὄργανον, αὐτινος ἤλπισέ ποτε νὰ ποιήσῃται χρῆσιν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος.

Ἰδοὺ διατί, κατὰ τὸν συγγραφεὰ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίου, ὁ Ἰούδας προὔδωκε τὸν διδάσκαλον του. Ἐκ φιλοπατρίας!!!

Δὲν νομίζετε, ὅτι ὁ Ἰούδας ὁμοιάζει κάπως τὸν Βελέντζα, ὅστις ἀφήρασεν ἐν ἑκατομμύριον ἐκ τοῦ ταμείου Θεῶν χάριν φιλοπατρίας καὶ αὐτός;

Περὶ τοῦ Ἰησοῦ τί φρονεῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου μας;

Ὁ Ἰησοῦς ἦτο νεανίας εὐμορφος, με φωνὴν ἠδέϊαν, με τρόπους ὑποχρεωτικούς, πρὸς δὲ ἐδείκνυον συμπάθειαν ἰδίως αἰ γυναῖκες. Κατὰ τὸν συγγραφεὰ μᾶς δὲν ἦτο ὁ Ἰησοῦς ὁ μέγας ἐκείνος φιλόσοφος, πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐκκλινον τὸ γόνυ οἱ ἄπιστοι.

Ἐν πρᾶγμα δὲν ἐξηγεῖται. Πῶς ὁ Ἰούδας, πλούσιος ὢν, ἐδέχθη 30 ἀργύρια, ἦτοι 70 φράγκα, ἀντίτιμον τῆς προδοσίας του, ποσὸν λίαν εὐτελές. Ἐκτὸς

ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἐπτώχευσεν ὁ Ἰούδας, ἐξοδεύσας τὴν περιουσίαν του ὅλην ὑπὲρ πατρίδος.

Καὶ ἄλλα πολλὰ περὶ Χριστοῦ καὶ Ἰούδα γράφει ὁ συγγραφεὺς, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξιοπερίεργα.

Ἐν μόνον δὲν μᾶς λέγει ὁ ἐκ Σικελίας κύριος οὗτος, ποῦ εὔρε τὴν διήγησιν του, καὶ πόθεν ἤντησε τὰς πληροφορίας του.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ABEA.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΠΙΣΤΙΣ, ΕΛΠΙΣ, ΑΓΑΠΗ.
LA FOI, L'ESPERANCE, LA CHARITÉ

Τρεῖς χοροὶ παιδαγωγικοί, μελοποιηθέντος ὑπὸ Ροσσίνι, μεταφρασθέντες δὲ ἐμμέτρως ἐκ τοῦ γαλλικοῦ καὶ μουσικῶς διαρρυθμισθέντες ὑπὸ Παναγιώτου Γριτσάνη, ἵνα ᾄδωνται ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις.

ΠΙΣΤΙΣ

Ψυχὴν ὅταν χειμάζῃ
Φρικώδης καταγίης
Τῶν συμφορῶν τοῦ κόσμου,
Εἰς ἣν δὲν εἶν' ἐλπίς,

Ἄστὴρ ἐξ ὕψους αἴφνης
Ἀστράπτει ἐπὶ γῆς,
Δυνάμει ἀφράστου,
Λαμπρότερος αὐγῆς

Ἄστὴρ δὲ οὗτος εἶναι
Ἡ φαινή λαμπὰς
Τῆς ἱεῶς θρησκείας,
Φωτίζουσα ἡμᾶς.

Φωνὴ τρανὴ ἐλπίδος
Καὶ μέγας ὀδηγός,
Προάγων, ὅπου εἶναι
Ὁ βίος ὁ φαιδρός.

LA FOI

Quand l'âme aux jours d'orage,
Qui viennent l'assaillir,
Sans force et sans courage
Se sent prête à faillir,

Soudain un phare éclaire
Les bords de l'horizon,
Plus vif que la lumière,
Plus fort que la raison.

Ce phare qui vient luire,
Ce phare c'est la Foi;
C'est Dieu qui vient nous dire:
Fidèle crois en moi.

Sa voix fait fuir le doute
Et son doigt nous fait voir,
Au bout de notre route,
La fête d'un beau soir.

ΕΛΠΙΣ

Ἐλπίς ἀγία
Βοήθει, θεία,
Τῇ ἀθυμίᾳ·
Κλιῖνον τὸ οὖς.

Παραμυθία
Ἔσο γλυκεῖα
Εἰς τοὺς κλαυθμούς,

Πάντα ἰκέτην,
Ἄγγελε, ὁδήγει
Ὡς φωτὸς στήλη
Εἰς τὴν χαράν.

Ἐλπίς ἀγία,
Κλιῖνον τὸ οὖς,
Βοήθει, θεία,
Ἐς τοὺς στεναγμούς.

Παραμυθία
Ἔσο γλυκεῖα,
Βοήθει, θεία,
Σ τοὺς στεναγμούς.

ΑΓΑΠΗ

Ὡ τῆς Ἀγάπης θεῖ' ἀρετῆ,
Πάντας θερμαίνει ἡ σὴ φωνή.

Σὺ μᾶς συνδέεις ὡς ἀδελφούς,
Δίδεις βραχίονας τοὺς ἰσχυρούς.

Ἀποκαλύπτεται διὰ Σοῦ Θεός,
Πάντων πενήτων Σ' εἶσαι τροφός.

Πλήρης καρδία τοῦ σοῦ πυρὸς
Πάντας φωτίζει θείου φωτός.

Ὅταν φωνὴ σου ᾗ σεβαστή,
Ἐριδες παύουσι καὶ ἡ σφαγὴ.

Ἡτῶνται οἰήσεις καὶ ὁ θυμὸς,
Ὅταν ἀγάπης ᾗναι δεσμὸς.

L' ESPÉRANCE

Sainte Espérance,
Prête assistance
A la souffrance,
Entends nos vœux.

Viens par tes charmes
Tarir nos larmes
Dans tous les yeux.

Chacun t'implore,
Brillant aurore,
Fais nous éclore
Des jours heureux.

Sainte Espérance,
Entends nos vœux,
Prête assistance
Aux malheureux

Viens par tes charmes
Tarir nos larmes,
Prête assistance
Aux malheureux.

LA CHARITÉ

Force de l'âme, ô Charité,
Ta voix enflamme l'humanité.

Tu nous rends frères et dans nos misères
Ton divin bras soutient nos pas.

Par ta présence, Dieu se fait voir,
A l'indigence tu rends l'espoir.

Le cœur qu'inonde ton noble feu,
Porte en ce monde le souffle de Dieu

Lorsque la terre suivra tes lois
Les cris de guerre mourront à ta voix.

L'orgueil, la haine dans ce saint jour
Auront pour chaîne ton pur amour.

Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ

Kennst du das Land
Wo die Citronen blühen?
Im dunkeln Laub
Die Goldorangen glühen?
Dahin! Dahin!

— ΚΑΠΟΥΘΕ. —

Γνωρίζεις τὴ χώρα
Π' ἀγκάθια δὲν ἔχει;
Ἐκεῖ ποῦ καθ' ὥρα
Ροδόσταμο βρέχει;
Ἐπεὶ ποῦ ὀφειλέταις
Ποτὲ δὲν πληρώνουν;
Ἐκεῖ ποῦ ἡ γαζέταις
Ἀλήθειαις μαζόνουν;
Ἐκεῖ π' ἀγαπιῶνται
Οἱ σύζυγοι ὄλοι;
Ἐκεῖ, ποῦ μιτιῶνται
Ἀπάταις καὶ ὄλοι;...
Ἐκεῖ, ἂν ἠξέρης,
Ὡ Μοῦσά μου, ἐκεῖ,
Ἐκεῖ νὰ με φέρης,
Νὰ νειώσω ζωή!..

* * *

Γνωρίζεις τὸν τόπο
Ποῦ φέμμα δὲν ξέρει;
Ποῦ ὁ πλοῦτος ἴστον κόπη
Τὸ χέρι προσφέρει;
Ἐκεῖ ποῦ ἡ κόραις
Εἶν' ὄλαις παρθέναις;
Ἐκεῖ ποῦ ἡ ὠραις
Πετοῦν φτερωμέναις;
Ἐκεῖ ποῦ ἐντιμότης
Δὲν εἶναι βλακία;
Ἐκεῖ, ποῦ ἡ ἀγνότης
Δὲν κάνει ἀηθία;...
Ἐκεῖ ἂν ἠξέρεις,
Ὡ Μοῦσά μου, ἐκεῖ,
Ἐκεῖ νὰ με φέρης,
Νὰ νειώσω ζωή!..

* * *

Γνωρίζεις τὴν πόλι
Ποῦ δίκαις δὲν ἔχει;
Ποῦ ἴσοι εἶν' ὄλοι,
Ποῦ τόκος δὲν τρέχει;
Ποῦ φθόνος καὶ ζήλεια
Εἶν' ἀγνωστο πράμμα;
Π' ἀλήθεια τὰ χεῖλινα
Νὰ λὲν δὲν εἶν θάμμα;
Ποῦ γράμματα ξέρον
Κι' αὐτοὶ οἱ δασκάλοι;...
Ποῦ ὄωρα προσφέρουν
Μικροὶ καὶ μεγάλοι;
Ἐκεῖ, ἂν ἠξέρης,
Ὡ Μοῦσά μου, ἐκεῖ,
Ἐκεῖ νὰ με φέρης,
Νὰ νειώσω ζωή!!

* * *

Γνωρίζεις τὸ κλίμα
Π' ἀσθένεια καμμία
Δὲν ἔχει, οὔτε κρῖμα
Βαρεὶ τὴν καρδία;
Ποῦ θερμαῖς δὲν ἔχει,
Δὲν ἔχει χολέραις,
Γιατροὺς δὲν κατέχει,
Μιάσματα, λέραις;
Ἐκεῖ ποῦ ἡ φιλία
Ποτὲ δὲν τελειώνει;
Ποῦν ὄλ' εὐωδία
Καὶ μάλαμ' ἡ σκόνη;...
Ἐκεῖ, ἂν ἠξέρης,
Ὡ Μοῦσά μου, ἐκεῖ,
Ἐκεῖ νὰ με φέρης
Νὰ νειώσω ζωή!!

* * *

Γνωρίζεις τὴ χώρα
Ποῦ ὅποιος πεθαίνει
Τοῦ ἐπαίνου τὴν ψώρα
Νὰ φύγη προφθαίνει;
Π' ἀπάνου ἰστοὺς τάφους
Ἀλήθειαις χαράζουν;
Ποῦ μὲ πλαστογράφους
Ποτὲ δὲν περιάζουν;

Ποῦ κλέφταις μεγάλους
 Στεγὰ φυλακόνουν,
 Καὶ ὄλους τοὺς ἄλλους
 Μὲ μιᾶς ἀθωόνουν;
 Ἐκεῖ, ἂν ἠξέρεις,
 ὦ Μουσα μου, ἐκεῖ,
 Ἐκεῖ νὰ με φέρης
 Νὰ νειώσω ζωή!..

* * *

Γνωρίζεις τὴ χώρα,
 Ὅπου ἡ ἀγρυτία
 Ἐπίσημη γινῶρα
 Δὲν ἔχει καμμία;
 Ποῦ ὄλοι 'ναί νεοί,
 Κανείς δὲν πεθαίνει;
 Π' ὁ ἥλιος δὲν καίει,
 Π' ὁ πάγος θερμαίνει;
 Ὅπου'ν ἡ κυράδες
 Πιστάς σὰν τριγόνια;
 Ποῦ ψάλλουν παππᾶδες
 Ὅσὰν τὰ ἀηδόνια;
 Ἐκεῖ, ἂν ἠξέρης,
 ὦ Μουσα μου, ἐκεῖ,
 Ἐκεῖ νὰ με φέρης
 Νὰ νειώσω ζωή.

Φ. Φ. ΟΔΔΗΣ.

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ἘΝ ΚΑΛΑΥΡΙΑ

ΑΛΒΑΝΟΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἄφικοντο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἔνθα μετὰ τῆς πρώτης συνοδίας ἐνοῦται ἐτέρα καὶ αἱ δύο ὁμοῦ διευθύνονται πρὸς τὴν δημαρχίαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν.

Ὅπόσον πλὴν διάφορος εἶναι ἡ διάθεσις τῆς νύμφης!

Εἰς αὐτὴν, ἥτις μόνον τὸν Γαβριήλ τῆς ἠγάπα, ἥτις ἀνιλεῶς ἐθυσιάζετο ὑπὸ τῆς ἀκάμπτου τῶν γονέων θελήσεως, ἐφαίνετο ὅτι μετέβαινε εἰς τὸν ἕδην! — Θεέ μου, ὅποιον τὸ μέλλον αὐτῆς καὶ τὸ τοῦ Γαβριήλ τῆς;

Ἦτο τοῦλάχιστον οὗτος πεπεισμένος, ὅτι οὐδέποτε αὐτὴ τὸν εἶχε προδώσει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς;

Ὅλωι ξένη εἰς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὴν χαράν, εἰς πᾶν ὅ,τι περὶ αὐτὴν συνέβαινε, ἀφέθη νὰ ἀχθῆ πανταχοῦ, ὥστε αἱ γαμήλιοι τελεταὶ διεξήχθησαν ἐν τάξει.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κρότου τῶν πυροβολισμῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐθύμων ἀσμάτων τῶν εὐθύμων παρανύμφων, ἡ παρθένος ἤγετο πρὸς τὴν τοῦ νυμφίου οἰκίαν.

« Ἔσο ἀγνή ὡς ἡ περιστερά, συνετή ὡς ὁ μύρμηξ, ἔσο πάντοτε πιστὴ πρὸς τὸν ἄνδρα, ὅστις καθιστᾷ σε βασιλίτσαν τοῦ οἴκου », ἔφαλλον ἀλθανιστί!

Πλὴν φεῦ! ὅπόσον αἱ εὐχαὶ αὐταὶ κατεσπάρασσον τὴν καρδίαν τῆς δυστυχοῦς νύμφης!

ὦ, διατί ἡ Δέσποινα Θεοτόκος νὰ μὴ τῆς δώσῃ ὡς ἄνδρα τὸν Γαβριήλ τῆς;!

Ἐφθασαν σχεδὸν εἰς τὴν νέαν κατοικίαν τῆς Μαριάννης, ἔνθα ἡ μήτηρ τοῦ Κυριάκου περιμένει τὰ προσφιλῆ τῆς τέκνα, κρατοῦσα εἰς χεῖρας τὸ μεταξωτὸν μαנדύλιον, δι' οὗ ἐμελλε κατὰ τὴν συνήθειαν, νὰ συσφίγῃ ἀμφοτέρων τοὺς τραχήλους, ὅπως δώσῃ ταύτοχρόνως αὐτοῖς τὸ ἀγνὸν μητρικὸν φίλημα.

Ἀΐφνης νέος, φοβερός τὴν θέαν, διασχίζει τὸ πλῆθος τῶν περιέργων, ἀνυψοῖ πέλεκυν... καὶ ὁ Κυριάκος πίπτει ἐκτάδην, ἔχων τὸ κρανίον φρικωδῶς ἠνεφγμένον!

Ὁ νέος ἐκεῖνος ἦν ὁ Γαβριήλ.

Α. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἄγυπτος ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους, ὑπὸ Δ. Οἰκονομοπούλου (συνέχεια). — Στοιχειώδη τινὰ περὶ Ἰσότητος, ὑπὸ τοῦ δικηγόρου Ε. Γλυμενοπούλου (συνέχεια). — Παιδαγωγικά, ὑπὸ Φ. Φ. Ὀδδῆ, Δ. Φ. (συνέχεια καὶ τέλος). — Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Γ. Γ. Μαζαράκη (συνέχεια). — Ἑλλάς, Τουρκία, Ἰστρος, ὑπὸ Κ. Βιγκιώτ (συνέχεια). — Ποίησις. Πίστις, Ἑλπίς, Ἀγάπη, μεταφρ. Π. Γριτσάνη. — Ἡ χώρα τῶν ὀνείρων, ὑπὸ Φ. Φ. Ὀδδῆ. — Παρὰ τοῖς ἐν Καλαυρίᾳ Ἀλβανοῖς, ὑπὸ Α. Στρατηγοῦ (συνέχεια καὶ τέλος).